

ԳՐԱԿԱՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Աննա ՊԱՊՈՅԱՆ
Իրինա ԲՈՒՌՆԱԶՅԱՆ
Երևանի պետական համալսարան

ՋՈՆ ԱՓԴԱՅՔԸ՝ ՈՐՊԵՍ ՆՈՎԵԼԱԳԻՐ

Սույն հոդվածը փորձ է՝ ներկայացնելու 20-րդ դարի երկրորդ կեսի ամերիկացի հայտնի արձակագիր Ջոն Ափդայքի պատմվածքների վերլուծությունը: Չնայած գրողը գլխավորապես հայտնի է իր վեպերով, նրա ստեղծագործական ժառանգության կարևոր մասն են կազմում նաև պատմվածքների ժողովածուները, որոնց միջոցով հնարավոր է առավել հստակ պատկերացում կազմել հեղինակի արվեստի աշխարհի առանձնահատկությունների և շարադրանքի տեսնիկայի մասին:

Հոդվածում մասնավորապես ուսումնասիրվում է «Չափազանց հեռու գնալ» պատմվածքների ժողովածուն, որն ակնառու է Ջոն Ափդայքի փոքր արձակի թեմատիկ, գաղափարական և կոմպոզիցիոն առանձնահատկությունների համապատկերում:

Բանալի բառեր. պոետիկա, ինքնագիտակցում, «սեռական հեղափոխություն», իրականության ընկալում, հասարակական և մշակութային զարգացումներ

20-րդ դարի մեծագույն արձակագիրները միակարծիք էին, որ ամերիկյան նորավիպագրությունը, որի արմատները ձևավորվել էին դեռևս 19-դարում, կարևորագույն դեր է ունեցել գրական ավանդույթների ձևավորման մեջ: Մի շարք քննադատներ պնդում էին, որ նովելագրությունը չէր համապատասխանում բարձրաճակ գրականության պահանջներին, քանի որ շատ հաճախ հրատարակվում էին պատմվածքներ, որոնք չէին արժանանում ընթերցողների որևէ արձագանքի և հետևաբար չէին կարող երկար մնալ գրական հանրության ուշադրության կենտրոնում: Չնայած այս ամենին՝ Ջ. Լոնդոնի, Օ. Հենրիի այս ժանրի ստեղծագործությունները կարողացան դիմակայել քննադատությանը և հետագայում համարվեցին դասական օրինակներ: Միանշանակ է, որ այս երկու հեղինակներին հաջողվեց ստեղծել արվեստի այնպիսի գործեր, որոնք կանխորոշեցին պատմվածքի ժանրի զարգացումը 20-րդ դարում: Դարասկզբին Շ. Անդերսոնը, Է. Հեմինգուեյը և Ֆ. Ս. Ֆիցջերալդը հարստացրին նովելագրության ժանրը՝ ներմուծելով պոետական շարադրանքի տարրեր, և մոտեցրին այն քնարական ժանրին, ինչը պայմա-

նավորեց երիտասարդ սերնդի ամերիկացի արձակագիրների ավելի մեծ ձգտումը՝ ստեղծագործելու այդ ժանրում:

Ափդայքն այս առումով շարունակում է ավագ սերնդի գրչակիցների ավանդույթները: Դա ակնհայտ է ինչպես ժանրային ու ոճական, այնպես էլ կառուցվածքային առանձնահատկություններում: Սակայն տիպաբանական և ստեղծագործական ձևի առումով Ափդայքի նովելները առավել մոտ են Ջ. Ք. Օուսսի, Ջ. Չիվերի և Ջ. Դ. Սելինջերի այդ ժանրի գործերին:

Ջոն Ափդայքը պատկանում է անցյալ դարի երկրորդ կեսի ամերիկացի այն գրողների թվին, որոնց ստեղծագործությունը կանխորոշեց ժամանակակից ամերիկյան գրականության փիլիսոփայական և գեղագիտական ուղղվածությունը: Նա գրական աշխարհին հայտնի է առաջին հերթին «Ճագա՛ր, վագի՛ր», «Կենտավրոս», «Ագարակ», «Իսթվիքյան վիուկները» վեպերով, մինչդեռ գրողի գեղարվեստական աշխարհի ամբողջական պատկերացման համար անհրաժեշտ է անդրադառնալ նաև նրա պատմվածքներին, որոնք կարևոր տեղ են գրավում գրողի գրական ժառանգության մեջ:

Գրաքննադատները միակարծիք են, որ Ափդայքի նովելների լավագույն ժողովածուներն են «Չափազանց հեռու գնալ», «Աղավնու փետուրները», «Նույն դուռը» և «Երաժշտական դպրոցը»: Ուստի այս ուսումնասիրության նպատակն է անդրադարձ կատարել վերոնշյալ պատմվածքների շարքին և վերլուծել դրանցում առաջ քաշած խնդիրները: Դրանք առավել ամբողջական պատկերացում տալիս են գրողի գեղարվեստական աշխարհում և նրա պոետիկայում տեղի ունեցող զարգացումների մասին, արտացոլում են հեղինակի աշխարհայացքն ու ստեղծագործական մոտեցումները: Միևնույն ժամանակ այդ ժողովածուներում տեղ գտած նովելներն ներկայացնում են Ափդայքի՝ 1950-1970-ականների ամերիկյան իրականության ընկալումը:

Այս շրջանի գործերում կարելի է առանձնացնել մի քանի թեմաներ, որոնք առանցքային են նովելներում՝ մարդու ինքնագիտակցումը, դեռահասի ու անհատի ձևավորումը, իդեալի անհասանելիությունն իրական կյանքում, ինչպես նաև կնոջ և տղամարդու հարաբերությունները: Գրեթե բոլոր այս թեմաներն առանցքային են «Չափազանց հեռու գնալ» ժողովածուում, և սույն հոդվածում կփորձենք վերլուծել այս շարքի մեջ տեղ գտած նովելները: Այս նովելներում, ինչպես և Ափդայքի ամբողջ ստեղծագործության մեջ, առանձնակի տեղ է գրավում ընտանիքի թեման, քանի որ դարակեսի ամերիկյան հասարակությունը «սեռական հեղափոխության» ականատեսն էր, և ամուսնությունն ու ընտանիքի խնդիրները առաջնային նշանակություն էին ձեռք բերել:

Ինքնակենսագրական նյութի առկայությունը միանգամայն բնորոշ է Ափղայքի գեղարվեստական արձակին: «Չափազանց հեռու գնալ» նովելների ժողովածուում ինքնակենսագրական մոտիվները ոչ միայն արտացոլում են շրջապատող իրականության ընկալման հեղինակի հայեցակարգը, այլև կատարում են այդ բոլոր նովելները միավորելու և միմյանց հետ կապակցելու գործառույթը: Ժողովածուում առավել վառ են արտացոլվել Ափղայքի՝ որպես պատմվածքի ժանրում ստեղծագործողի, ոճի առանձնահատկությունները՝ սյուժեի քնարական բնույթը, շարադրանքի փոխաբերականությունը՝ խորհրդանշությունը և ակնարկությունը: Դրա հետ մեկտեղ այս գործերում ակնհայտ է 20-րդ դարի գրականության գեղարվեստական նորարարությունների ազդեցությունը՝ գիտակցության հոսքի տեխնիկան և գրական մոնտաժի հնարքը: Պատմվածքների լեզվաոճական և կառուցվածքային առանձնահատկությունների թվին կարելի է դասել նաև այն, որ գրեթե բոլոր պատմվածքների հիմքում ընկած է երկխոսություններն ու մենախոսությունները հաջորդականորեն ներկայացնելու անփոփոխ սկզբունքը:

Ափղայքի պատմվածքների ժողովածուների սյուժետային զարգացումներն անհրաժեշտ է դիտարկել ԱՄՆ-ի՝ այդ ժամանակաշրջանի հասարակական և մշակութային զարգացումների համատեքստում: Հեղինակի պատմվածքներում ընտանիքի և ամուսնության թեմաների գեղարվեստական լուծման սկզբունքները անմիջականորեն կապված են այդ խնդիրների նկատմամբ ամերիկյան հասարակության վերաբերմունքի հետ:

Մոդեռնիստական գրականության համար ավանդական դարձած գիտակցության հոսքի տեխնիկայի կիրառման լավագույն օրինակներն են «Աղավառու փետուրները», «Մշտական կիրքը» և «Ջրմուղ» նովելները: Այս շարքի նովելներում հեղինակի կողմից առաջ քաշված խնդիրների և հերոսի պատկերման սկզբունքի միջոցով ի հայտ է գալիս նրա աշխարհընկալումը:

Ափղայքի նովելներին բնորոշ է հերոսների խառնվածքի հոգեբանական խոր վերլուծությունը, ինչպես նաև ստեղծագործության ձևի և ոճի հանդեպ հեղինակի փորձարարական մոտեցումը: Նովելների ոճը վերլուծելիս հարկ է նշել, որ հերոսների փախհարաբերությունները նկարագրելիս հեղինակը հաճախ դիմում է ծաղրանմանակմանը, հեզնանքին ու բառախաղին: Այս ամենը միանգամայն համահունչ էր 1950-70-ականների ամերիկյան նովելի՝ իբրև ժանրի, զարգացման միտումներին: Նշված ժամանակաշրջանի նովելներից առավել աչքի են ընկնում «Քայլերթ Բոստոնի միջով», «Մետաղի համը», «Արյուն հանձնելը» և «Կնամեժարը»: Ընտանեկան և կենցաղային խնդիրների հետ միասին այստեղ ակնհայտ են մի շարք այլ թեմաներ՝ դեռահասի անհատականության ձևավորումը,

միջին խավի ամերիկացու աշխարհընկալման ձևավորման և զարգացման առանձնահատկությունները, հասարակության մեջ կնոջ կարգավիճակի ընկալման վրա ֆեմինիստական շարժման գաղափարախոսության ազդեցությունը, ինչպես նաև այդ շրջանի՝ հասարակական գիտակցության օրեցօր խորացող ճգնաժամը:

Վերոնշյալ նովելների գլխավոր հերոսները Մեյփլ ամուսիններն են, որոնց կյանքի պատմությունն առաջին անգամ տպագրվում է 1956 թվականին «Նյու Յորքեր» ամսագրում՝ «Ձնաբուք Գրինվիչ Վիլիջում» նովելում: Այս ընտանիքի պատմությունը հետագայում տեղ է գտնում Ափդայքի «Չափազանց հեռու գնալ» նովելների ժողովածուում: Հեղինակն այս նովելներում փորձում է ներկայացնել երիտասարդ մարդու անհատականության կայացման ուղին, ճշմարտությունների և իրականության աստիճանական գիտակցումը: Հերոսի աչքերը կարծես բացվում են, և նա բոլորովին այլ կերպ է սկսում ընկալել շրջապատող կյանքն ու աշխարհը: Ամերիկյան գրական քննադատական միտքը այդ երևույթին տվեց «անսպասելի շնորհ» անվանումը /<http://chelovek.nauka.com/tema-semi-i-ee-hudozhestvennoe-voploschenie-v-novellisticheskoy-tsikle-dzhona-apdayka-slishkom-daleko-idi/>: Ափդայքը հմտորեն կիրառում է գեղարվեստական այս հնարքը գրեթե բոլոր նովելներում:

1972 թվականին հեղինակը լույս ընծայեց նովելների «ամենախայտաբղետ» ժողովածուն՝ «Թանգարանները և կանայք»: Այն արտացոլում է 1960-ականների երկրորդ կեսի և 1970-ականների սկզբի ժամանակաշրջանը: Ամերիկյան գրականության մեջ այն ընդունված է անվանել «քննադատական» կամ «սև» տասնամյակ: Միացյալ Նահանգների հասարակական և քաղաքական կյանքում այդ տասնամյակը լի էր կարևորագույն իրադարձություններով, որոնցից առավել ուշագրավ են Վիետնամի պատերազմը, քաղաքական աղմկալի սպանություններն ու նախագահ Նիքսոնի պաշտոնաթողությունը: Իրադարձությունների այս շարքն ակնհայտորեն նպաստեց ժողովրդավարական շարժման վերելքին, սակայն միևնույն ժամանակ երկրում նկատվեց բարոյական արժեհամակարգի անկում: Այս ամենը, ինչպես վարպետորեն պատկերել է Ափդայքն իր նովելներում, հանգեցնում է ընտանիքի հիմքերի քայքայմանը: Նշված վերջին ժողովածուի առաջին հինգ նովելներում արտացոլվում են միջին դասի ամերիկացիների ընտանեկան և կենցաղային հարաբերություններին բնորոշ գծերը, երբ սիրուն, հոգատարությանը և փոխըմբռնմանը փոխարինում են խաբեությունը, դավաճանությունն ու անհավատարմությունը: Եվ չնայած այդ ամենին՝ ընտանիքի ինստիտուտը երկրում մնում է անսասան, քանի որ այն դարձել էր 20-րդ դարակեսերի խորհրդանիշը:

Ափդայքը ցույց է տալիս, որ սեռերի միջև հարաբերությունների աններդաշնակությունը չի սահմանափակվում արտաքին կամ սոցիալ-

տնտեսական գործոնների ազդեցությամբ: Իր նովելներում հեղինակը բարձրացնում է հասարակության լայն շրջանակին անհանգստացնող հարցեր: Սակայն միևնույն ժամանակ նովելներից յուրաքանչյուրի մեջ հեղինակն ընթերցողին է ներկայացնում նաև մի շարք այլ հիմնախնդիրներ: Այսպես, «Նույն դուռը» նովելում արտացոլված է հերոսի գիտակցության բեկումը, որը արմատապես փոխում է նրա աշխարհընկալումը, իսկ «Աղավնու փետուրները» նովելը խորհրդանշում է անհատի կրոնական որոնումներն ու ինքնորոշման փորձերը: «Երաժշտական դպրոցը» նովելը խորհրդանշում է բուն կյանքը, որը պատժում է հերոսներին իրենց սխալների համար և պարզևատրում նրանց այդ սխալների հաղթահարման համար: «Թանգարանները և կանայք» նովելի հիմքում ընկած է այն գաղափարը, որ իրական կյանքում իդեալը անհասանելի է:

«Չափազանց հեռու գնալ» ժողովածուում Ռիչարդ Մեյփլի կերպարը միջանցիկ դեր է խաղում՝ արտացոլելով հեղինակի կենսագրության սկզբնական փուլը: Այս ժողովածուի կենտրոնում ընտանեկան կենցաղային խնդիրների ներկայանակն է, որտեղ ներկայացվում են ամուսնական դավաճանության մոտիվը, տղամարդու և կնոջ բնության միջև եղած սկզբունքային տարբերության հարցը:

Այս ժողովածուի նովելներում առավել ակնհայտ են երևում հեղինակի խորհրդանշային համակարգը և դրա առանձնահատկությունները: Խորհրդանշական է արդեն իսկ հերոսների ազգանունը. Մեյփլ անգլերեն նշանակում է թխկի՝ ծառ, որը խորհրդանշում է Հյուսիսային Ամերիկան: Այն ամենատարածված ծառն է հյուսիսարևելյան նահանգներում, որտեղ ծնվել ու մեծացել է Ափոլայքը, և որտեղ զարգանում են նրա նովելների ու վեպերի գործողությունները: Հեղինակի գիտակցության մեջ թխկին մշտապես կապվում է իր հարազատ քաղաքի՝ Շիլինգթոնի հետ: Սերն այդ փոքրիկ քաղաքի նկատմամբ հեղինակին ուղեկցում է իր ամբողջ կյանքի ընթացքում: Ժողովածուի նովելների համար միանգամայն խորհրդանշական են նաև նորապսակների երդման բառերը. «Այս մատանիով ես նշանադրում եմ քեզ» (Updike, 1979: 59): Նախկին բնակիչները փորագրել են այս նախադասությունը Ռիչարդի բնակարանի լուսամուտին: Սրանք ցանկալի կայունության խորհրդանիշն են, որի միակ երաշխավորն են ամուսնությունը և ընտանեկան ջերմ մթնոլորտը, ինչպես պատկերված է «Ժեստեր» նովելում: «Երկտեղանոց մահճակալ Հռոմում» նովելում հավերժ քաղաքի ավերակները խորհրդանշում են ամուսնության քայքայումը. Կոլիզեումը ամուսինների աչքին «հարսանեկան ճխլված տորթ» է թվում (Updike, 1979: 86):

«Ձնաբուք Գրինվիչ Վիլիջում» նովելում հեղինակը գործածում է ակնարկության հնարք՝ զուգահեռ անցկացնելով Ռիչարդի կնոջ՝ Ջոանի և Ուիլյամ Թեքերեյի, «Սնափառության տոնավաճառը» վեպի հերոսուհու՝

Ռեբեկա Շարփի միջև: Վիկտորիանական դարաշրջանի գրականության մեջ այդ կերպարը ներկայանում է իբրև արկածախնդիր կնոջ տեսակ: Մյուս կողմից՝ Ռեբեկայի կերպարն ակնարկության եղանակով կապվում է Հին Կտակարանի Սողոմոն Իմաստունի առակների նենգ, անառակ կնոջ հետ, որին կանխատեսված է դժոխքի ուղին: Նշված նովելում Ռեբեկան մի քանի անգամ հիշատակում է. «Սենյակում անտանելի շոգ է, ինչպես դժոխքում» (Updike, 1979: 123):

Աստվածաշնչյան սյուժեների հետ միասին հեղինակը նաև դիմում է հին հունական դիցաբանական սյուժեներին: «Մետաղի համը» նովելում հեղինակը հերոսներին նմանեցնում է անտիկ գրականության կերպարների հետ. Ռիչարդը համեմատում է Ջոանին Էվրիպիդեսի ողբերգության հերոսուհի Իֆիգենիայի հետ (Updike, 1979: 31): Այս նույն նովելում Ափոբայքի շարադրանքը հիմնված է գիտակցության հոսքի գեղարվեստական հնարքի վրա: Ռիչարդը հիացմունքով հետևում է Ջոանի առօրյային. նրա գիտակցության մեջ ծնվում է հիշողությունների մի ամբողջ շարան, որը տանում է դեպի իրենց ամուսնական կյանքի ակունքները:

Երկխոսություններն այս նովելների մեծ մասի իմաստային կենտրոնն են, որոնցում առանցքային դերակատարություն ունեն Ռիչարդ Մեյփլի և Ջոանի երկխոսությունը «Մոլեգին Էրոսը» պատմվածքում, Ռիչարդի ու Ռեբեկայի երկխոսությունը «Ձնաբուք Գրինվիչ Վիլիջում» նովելում:

«Մեյփլ ամուսինները» պատմվածքի գլխավոր հերոսի ներքին մենախոսությունները նպաստում են նրա կերպարի անհատականացմանը: Դրա վառ ապացույցն է Ռիչարդի մտորումներն այն հիմնական շարժիչ ուժերի մասին, որոնք մղում են մարդուն այս կամ այն արարքների: Այս հերոսների ներքին մենախոսությունները միանշանակ վկայում են, որ հեղինակը հակված է ներկայացնել իր հերոսների անհատականության հոգեբանական խորը վերլուծություն:

«Չափազանց հեռու գնալ» ժողովածուի նովելներում հերոսը փորձում է սահմանում տալ «ամուսնություն» և «սեր» հասկացություններին: Գլխավոր հերոսի ընկալումը և վերաբերմունքը դրանց նկատմամբ նույնը չէ ամուսինների հարաբերությունների տարբեր փուլերում: Նովելների շղթայական կապը մեկ ժողովածուի շրջանակներում հնարավորություն է տալիս հեղինակին հետևելու հերոսների հարաբերությունների զարգացմանը, ինչպես նաև նրանց աշխարհընկալման առանձնահատկություններին ամուսնական կյանքի տարբեր փուլերում: Յուրաքանչյուր հաջորդող նովելում միևնույն մոտիվը երբեմն կարող է ձեռք բերել նոր իմաստ և ստանալ նոր հնչեղություն: Նովելների կոնֆլիկտի հիմքում ամուսնության հանդեպ երկու բևեռային մոտեցումների բախումն է. տղամարդը և կինը հակադիր պատկերացումներ ունեն ամուսնության էության վերաբերյալ:

Բոլոր իրադարձությունները, որոնք ընկած են նովելների սյուժետային հիմքում, դիտարկվում են տղամարդու տեսանկյունից: Այդ պատճառով բոլոր բեկումնային փոփոխություններն ավելի հստակ են արտացոլվում առաջին հերթին Ռիչարդ Մեյփի կերպարում: «Չափազանց հեռու գնալ» ժողովածուի վերնագիրը խորհրդանշում է մի ճանապարհ, որը փոփոխության կամ զարգացման համընդգրկուն խորհրդանիշ է:

Այս ժողովածուում առանցքային կարևորություն ունեն հերոսների հարաբերությունները և դրանցում տեղի ունեցող փոփոխությունները՝ սիրահարվածությունից դեպի անհավատության և անհավատարմության անցումը, ինչպես նաև փոխադարձ կապվածության մակերեսային և պարզագույն ընկալումից դեպի սիրո փիլիսոփայական մեկնաբանությունը:

Ափդայքի այս ստեղծագործությունները առանձնահատուկ են նաև ժամանակատարածային առումով, քանի որ գործողությունների մեծ մասը ծավալվում է փակ տարածքում և մեկ կամ մի քանի օրվա ընթացքում: Մեյփլ ամուսինների տան սենյակներից մեկը և Ռիչարդի առանձին բնակարանը Բոստոնում այն վայրերն են, որտեղ տեղի են ունենում զարգացումները: Գրողի նման մոտեցումը ժամանակատարածային խնդրին պայմանավորված է թերևս այն հանգամանքով, որ հերոսների փոխհարաբերությունը այն միակ կարևոր խնդիրն է, որն անդադար հուզում է նրանց՝ փորձելով հաղթահարել դժվարությունները, որոնք ծառանում են նրանց ամուսնական կյանքի ճանապարհին: Հերոսներից յուրաքանչյուրը մեկուսանում է իր «փոքրիկ աշխարհում», ինչը դառնում է ամուսինների անդադար վեճերի և նորանոր ցնցումների պատճառը:

Ռիչարդ Մեյփի կերպարի միջոցով հեղինակը փորձում է ընթերցողին փոխանցել արվեստի մասին իր կարծիքը: Մի շարք ժողովածուներում առկա են բազմաթիվ ակնարկություններ համաշխարհային արվեստի և գրականության գործերի վերաբերյալ: Հեղինակն իր հերոսների շուրթերով հաճախ անդրադառնում է գեղանկարչության այն օրինակներին, որոնք գովերգում են կնոջ մարմնի գեղեցկությունը: Արվեստի գործերի հիշատակումը նույնպես ինքնակենսագրական բնույթի է, քանի որ արվեստն ու գրականությունը կարևորագույն դեր են խաղացել Ափդայքի ամբողջ կյանքի ընթացքում և ուրույն տեղ են զբաղեցնում գրողի հիշողություններում: Արվեստի նկատմամբ ունեցած վերաբերմունքը արտացոլվում է հիշողությունների շղթայի միջոցով, և այս թեման հաճախ կապված է հիշողությունների մոտիվի հետ: Գրականության և արվեստի նկատմամբ գրողի յուրահատուկ վերաբերմունքն ու ընկալումները զուգահեռաբար անցնում են «Չափազանց հեռու գնալ» ժողովածուի նովելների ճնշող մեծամասնության միջով:

Ափդայքի այս երկերը լայն արձագանք ստացան հատկապես ԱՄՆ-ում, քանի որ նշված ժամանակաշրջանում ամերիկյան հասարակության

վերաբերմունքը ընտանիքի և ամուսնության խնդիրներին միանշանակ չէր: Ամերիկյան իդեալական ընտանիքի մասին հետպատերազմյան տարիներին ստեղծված միջը չդիմացավ ժամանակի փորձությանը, և 1950-ականների վերջերին բարոյական սկզբունքների կտրուկ անկումը և ամուսնության ու երեխաների դատարակության մասին ավանդական պատկերացումները աստիճանաբար կորցրին իրենց արդիականությունը: Ամերիկացիների ընտանեկան կյանքում տեղի ունեցող փոփոխությունները լայն արձագանք գտան ոչ միայն զանգվածային լրատվամիջոցներում. տրոհված ընտանիքի կերպարը դարձավ ամերիկյան գրականության սուր անկյուններից մեկը:

Այսպիսով՝ Ափդայքի նովելագրությունը դարձավ ոչ միայն գրողի ստեղծագործության կարևոր մասը, այլև այդ ժամանակաշրջանի ամերիկյան հասարակության արդի խնդիրների լավագույն գեղարվեստական արտացոլումներից մեկը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. A Time of Harvest: American Literature 1910-1960. Ed. with an Introduction by Robert E. Spiller. NY: Hill and Wang, 1962.
2. The Tales We Tell: Perspectives on the Short Story. Ed. by Barbara Lounsberry et al. Westport: Greenwood Press, 1998.
3. The Politics of the Twentieth Century Novelists. Ed. by G.A. Panchias. NY: Hawthorn Press, 1971.
4. Updike J. Due Considerations: Essays and Criticism. London: Penguin, 2007.
5. Updike J. Too Far To Go. New York: Alfred A Knopf, 1979.
6. Updike J. The Taste of Metal // *The Maples Stories*. New York: Fawcett Crest, 1979.
7. Van Wyck Brooks. The Writer in America. NY: Dutton, 1953.
8. Американский литературный ренессанс XX века. Москва: Азбуковник, 2002.
9. Мендельсон М. О. Основные тенденции развития современной литературы США. Москва: Наука, 1973.
10. Писатели США о литературе в 2-х томах. Том 2. Москва: Прогресс, 1982.
11. <http://american-lit.niv.ru/american-lit/istoriya-literatury-ssha-5/baldicyn-ogenri-1.htm>
12. <http://cheloveknauka.com/tema-semi-i-ee-hudozhestvennoe-voploschenie-v-novellisticheskoy-tsikle-dzhona-apdayka-slishkom-daleko-idti>

Ա. ՓԱՓՕՅԱՆ, Ի. ԲՈՐՆԱԶՅԱՆ – *Джон Апдайк – новеллист.* – В статье анализируется новеллистика известного американского прозаика второй половины 20-го века Джона Апдайка. Писатель известен в первую очередь своими романами, в то время как важной частью его творческого наследия являются циклы его новелл, где наглядно раскрываются особенности художественного мира и техника повествования. Особое внимание уделяется анализу цикла новелл «Слишком далеко идти», так как здесь, как ни в одном другом цикле, переплетаются все тематические, идейные и композиционные особенности малой прозы Дж. Апдайка. Статья позволяет сформировать более глубокое представление о художественном своеобразии творчества американского писателя.

Ключевые слова: поэтика, самосознание, «сексуальная революция», восприятие реальности, социальное и культурное развитие

A. PAPOYAN, I. BURNAZYAN – *John Updike as a Short Story Writer.* – The paper aims at analyzing the short stories by John Updike, a famous American prose writer of the second half of the 20th century. The writer is primarily known for his novels, however, the series of short stories constitute a significant part of his creative legacy, as they reflect the features of the author’s art world and his narration techniques. The paper, in particular, studies a series of short stories “Too Far to Go” illustrating the thematic, ideological, and compositional features. The research is also an attempt to unveil the artistic uniqueness of J. Updike’s prose.

Key words: poetics, self-consciousness, “sexual revolution”, perception of reality, social and cultural developments

Ներկայացվել է՝ 29.05.2020
Երաշխավորվել է ԵՊՀ Անգլերենի թիվ 2 ամբիոնի կողմից
Ընդունվել է տպագրության՝ 19.06.2020